

СПАРКИ АД

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

СПАРКИ АД (ЕИК 117010838) е акционерно дружество със седалище и адрес на управление Република България, гр. Русе, ул. Розова долина № 1. Основната дейност на Дружеството се състои в производство и търговия със заварени конструкции, кари и селскостопанска техника.

Капиталът на Дружеството е 12 000 000 лв., състоящ се от 12 000 000 броя обикновени, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лв.

Акциите на Дружеството са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Броят на персонала към 31 декември 2017 г. е 477 души.

СПАРКИ АД има двустепенна система на управление, състояща се от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членовете на Надзорния съвет са:

Петър Бабурков
Атанас Маринов
Албена Стамболова

Членовете на Управителния съвет са:

Станислав Петков
Ивайло Георгиев
Станислав Калчев
Теодора Тодорова
Валентин Раданов
Николай Малчев

Към 31 декември 2017 г. Дружеството се представлява от изпълнителния директор – Станислав Петков.

СПАРКИ АД е част от икономическа група. Мажоритарен акционер в емитента е СПАРКИ ГРУП АД със 76.89 %. Собственици на СПАРКИ ГРУП АД са Станислав Петков и Петър Бабурков като всеки от тях притежава по 50 % от капитала на дружеството. Крайният собственик на Дружеството не е регистриран на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2016 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от

Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

През 2017 г. Дружеството отчита негативен паричен поток от оперативна дейност в размер на 1 453 хил. лв. Към 31 декември 2017 г. текущите пасиви на Дружеството надвишават текущите активи със 7 294 хил. лв. и собственият капитал на Дружеството е по-нисък от акционерния му капитал с 1 737 хил. лв. В допълнение Дружеството отчита текущи задължения по заеми в размер на 18 127 хил. лв.

Тези обстоятелства показват наличието на значителна несигурност, която може да породи съществено съмнение относно възможността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране.

Ръководството е предприело следните по-значими мерки за подобряване на финансовото състояние на Дружеството:

- Съгласно анекси от 07 декември 2017 г., Дружеството е разсрочило задължения по заеми към Българска банка за развитие АД в размер на 13 881 хил. лв. до 01 май 2018 г. като се предвиждат преговори за допълнително удължаване на сроковете на всички договори за банкови заеми.
- Поради специфичното оборудване, с което разполага Дружеството и ограничените възможности за механична обработка на детайли до 15 тона, Дружеството насочва усилията си към увеличаване броя на клиентите на изделия със сходни параметри (габарити и предназначение). Това спомага за по-бързото усвояване на новите изделия и подобряване производителността. Тези мерки влияят положително както върху финансовия резултат, така и върху паричните потоци от оперативна дейност на Дружеството.
- Дружеството провежда политика на оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал.

Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Дружеството и предприетите мерки, както и поради продължаващата финансова подкрепа от собствениците ще успее да продължи своята дейност и да погасява своите задължения, без да се продават активи и без да се предприемат съществени промени в неговата дейност.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2017 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2017 г.:

МСС 7 „Отчети за паричните потоци“ (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

Тези изменения изискват допълнително оповестяване, което ще позволи на ползвателите на финансови отчети да оценят промените в задължения, произтичащи от финансовата дейност. Дружеството категоризира тези промени като промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени с допълнителни категории съгласно изискванията на МСС 7 (вж. пояснение 22).

МСС 12 „Данъци върху дохода“ (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

Тези изменения са във връзка с признаването на отсрочени данъчни активи за неизползвани загуби и поясняват как да се отчетат счетоводно отсрочени данъчни активи относно дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2017 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането.

Ръководството на Дружеството е идентифицирало следните области, които са с очакван ефект от прилагането на МСФО 9:

- обезценка на базата на очакваната загуба следва да бъде призната относно търговските вземания на Дружеството, освен ако те не бъдат класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно новите критерии. За договорни активи, възникнали при прилагането на МСФО 15, и търговски вземания Дружеството прилага опростен модел за признаване на очакваните загуби за обезценка, тъй като тези активи не съдържат финансов компонент. На базата на извършени до момента изчисления Дружеството не очаква съществена промяна на обезценката на търговските си вземания.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 15 заменя МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“ и свързани с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол. Новият стандарт променя правилата за определяне дали приходите са признават към даден момент или през даден период от време и води до разширяване и подобряване на оповестяванията относно приходите. МСФО 15 е базирано на основен принцип, който изисква дружеството да признава приход по начин, който отразява прехвърлянето на стоки или предоставянето на услуги на клиентите и в размер, който отразява очакваното възнаграждение, което дружеството ще получи в замяна на тези стоки или услуги. Допуска се по-ранното прилагане на стандарта. Дружествата следва да прилагат стандарта ретроспективно за всеки представен предходен период или ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното признаване се отразява в текущия период.

Ръководството не счита, че ще има ефект от първоначалното прилагане на този стандарт.

МСФО 16 „Лизинги“ в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и ‘право за ползване на актив’ за почти всички лизингови договори. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, но все още не може да представи количествена информация. Следните действия са предприети, за да се определи ефектът:

- извършва се пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;

- решава се кои условия за прилагане да се изберат; или пълно ретроспективно прилагане или частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация няма да бъде променена). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения. Решението кой подход да се избере е важно, тъй като не може да се промени впоследствие;
- преценяват се настоящите оповестявания относно договори за оперативен лизинг, тъй като е вероятно те да са базата за определяне на сумата за капитализиране и да станат активи с право на ползване. Към отчетната дата Дружеството няма неотменяеми задължения по договори за оперативен лизинг.
- определя се кое счетоводно опростяване е приложимо към договорите за лизинг и дали ще се използва правото на освобождаване;
- преценяват се допълнителните оповестявания, които се изискват.

Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2017 г., все още не са приети от ЕС

- МСФО 12 “Оповестяване на дялови участия в други предприятия” – Изискванията за оповестяване се прилагат към дялови участия в други предприятия, които са класифицирани като държани за продажба с изключение на обобщената финансова информация.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезли все още в сила, не се очаква да имат ефект върху финансовите отчети на Дружеството:

Промените са свързани със следните стандарти:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменени), датата на влизане в сила още не е определена, все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 17 „Застрахователни договори” в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 23 “Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., все още не са приети от ЕС

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към индивидуалния финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

През 2017 г. нито едно от горепосочените условия не е на лице и поради това финансовият отчет на Дружеството е представен с един сравним период.

В случаите, в които има корекции по отношение на класифицирането на елементите на финансовите отчети, съответните сравнителни данни също са били рекласифицирани с оглед осигуряването на сравнимост между отчетните периоди.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Контролът върху дъщерните предприятия на Дружеството се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

4.5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Дружеството.

Ръководството определя един оперативен сегмент „Производство”.

Дружеството произвежда обработени и заварени метални конструкции за повдигателни и пътностроителни съоръжения, селскостопански машини и мотокари.

Финансовата информация за сегмента не се различава от оповестената за Дружеството. Финансовите приходи и разходи се включват в резултатите на оперативния сегмент, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Информацията относно резултата на сегмента, се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Дружеството прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана във финансовия отчет.

Освен това, активите на Дружеството, които не се отнасят директно към дейността на сегмента, не се разпределят. През представените отчетни периоди не са идентифицирани такива активи.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегмента в предходни отчетни периоди.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки, материали, продукция, предоставяне на услуги и други приходи. Приходите от основните стоки, материали, продукция и услуги са представени в пояснение 26. Другите приходи са представени в пояснение 27. Дружеството отчита и приходи от продажби на дълготрайни активи, представени в пояснение 28.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Дружеството.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.6.1. Продажба на материали, продукция и стоки

Приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материални запаси. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.6.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват производствени и други услуги.

Дружеството не е обвързано с дългосрочни договори за предоставяне на услуги.

Приходът от наеми от предоставяне на активи на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.6.3. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

4.9. Печалба или загуба от преустановени дейности

Преустановена дейност е компонент на Дружеството, който или е освободен, или е класифициран като държан за продажба, и:

- представлява определен вид основна дейност или обхваща дейности от определена географска област;
- е част от отделен съгласуван план за продажба на даден вид основна дейност или на дейности от определена географска област; или
- представлява дъщерно предприятие, придобито с цел последваща продажба.

Печалбата или загубата от преустановени дейности, както и компонентите на печалбата или загубата от предходни периоди, са представени като една сума в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Оповестяването на преустановените дейности от предходната година е свързано с всички дейности, които са били преустановени към датата на финансовия отчет за последния представен период. В случай че дейности, които са били представени като преустановени в предходен период, бъдат подновени през текущата година, съответните оповестявания за предходния период следва да бъдат променени.

4.10. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти и подобрения върху наети активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Програмни продукти	2 години
• Подобрения върху наети активи	25 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.11. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба. Преценка се извършва на петгодишен период.

Последващото оценяване на другите активи от имоти, машини и съоръжения се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Масивни сгради и съоръжения	25 години
• Машини, производствено оборудване и апаратура	3 години
• Транспортни средства без автомобили	10 години
• Компютри, периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер	2 години
• Автомобили	4 години
• Стопански инвентар	7 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.
Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 500 лв.

4.12. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг“ правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-

високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.14. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земи, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от продажби” и ред „Други разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.6 и пояснение 4.7.

4.15. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.15.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи” или „Финансови приходи”, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”.

4.15.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват заеми, търговски и други задължения, задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата. Банковите заеми са взети с цел подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.16. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство, продукция и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материали и стоки, като използва метода среднопретеглена стойност, а разхода за продукцията – по конкретно определена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.17. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влязат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.23.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.18. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.19. Нетекущи активи, класифицирани като държани за продажба и преустановени дейности

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.20. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Резервите включват:

- законови резерви;
- преоценъчен резерв на нефинансови активи – включва печалби или загуби от преоценки на нефинансови активи;
- други резерви - допълнителни резерви и резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи, който включва актюерски печалби или загуби от промени в демографските или финансови предположения и възвръщаемостта на активите по плана;

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите, при наличие на такива, се включват на ред „Задължения към свързани лица“ и/или „Други задължения“ в отчета за финансовото

състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички трансакции със собствениците, при наличие на такива, на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.21. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсиреми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи. Задължението, признато в отчета за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение.

Ръководството на Дружеството оценява задължението за изплащане на дефинирани доходи към персонала веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.22. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.23. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.24.

4.23.1. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг“ ръководството класифицира лизинговите договори за автомобили като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.23.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23.3. Контрол върху дъщерно предприятие И.З. Русе ЕООД

В пояснение 8 е описано, че към 31 декември и на двата сравними периода, И.З. Русе ЕООД е дъщерно предприятие на Дружеството, въпреки че през 2016 г. Дружеството е прехвърлило юридически собствеността на трето лице.

На база на договорните споразумения с новия собственик, Дружеството има властта да управлява дейността на И.З. Русе ЕООД. Поради тази причина ръководството е стигнало до заключението, че Дружеството има практическата възможност да управлява съответните дейности на И.З. Русе ЕООД еднолично и затова е налице контрол.

4.24. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.24.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

През 2017 г. и 2016 г. Дружеството не е претърпяло загуби от обезценка на нетекущи активи.

4.24.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември на двата сравними периода ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 6 и 7. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.24.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Дружеството е изложена на технологични промени, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси възлиза на 7 723 хил. лв. (2016 г.: 7 107 хил. лв.).

4.24.4. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2017 г. най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията е 21 хил. лв. (2016 г.: 1 хил. лв.). Допълнителна информация е предоставена в пояснения 13 и 14.

4.24.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Към 31 декември 2017 г., оценката на провизиите за пенсиониране на стойност 148 хил. лв. (2016 г.: 141 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Дружеството бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

4.24.6. Справедлива стойност на инвестиционните имоти

Ръководството използва доклади на независими лицензирани оценители за определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти в размер на 182 хил. лв. към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 182 хил. лв.). Те са базирани в максимална степен на пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден недвижим имот, които са коригирани относно специфичните особености на активите на Дружеството.

5. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент една продуктова линия на Дружеството като оперативен сегмент, както е описано в пояснение 4.5: „Производство”. Този оперативен сегмент се наблюдава от ръководството, което взема стратегически решения на базата на оперативните резултати на сегмента.

Финансовата информация за сегмента не се различава от оповестената за Дружеството.

Придобитите през двата сравними периода нетекущи активи са представени в пояснения 6 и 7.

Приходите на Дружеството от клиенти, както и нетекущите активи са разпределени по следните географски области:

	2017		2016	
	хил. лв.		хил. лв.	
	Приходи	Нетекущи активи	Приходи	Нетекущи активи
Румъния	10 705	-	10 296	-
Германия	5 738	-	5 767	-
Франция	2 650	-	6 399	-
България	2 377	4 548	2 384	5 114
Австрия	1 599	-	1 082	-
Белгия	50	-	38	-
Общо	23 119	4 548	25 966	5 114

Приходите на Дружеството от външни клиенти от България, където се намира седалището на Дружеството, както и от основните пазари Румъния, Германия и Франция и др., са установени на база на географското разположение на клиентите. Нетекущите активи са разпределени на базата на тяхното физическо местонахождение.

Приходите на Дружеството от оперативна дейност са представени в пояснения 26, 27 и 28, а финансовите приходи – в пояснение 33.

През 2017 г. 16 234 хил. лв. или 70.22% от приходите от клиенти на Дружеството зависят от три клиента в сегмента „Производство” (2016 г.: 20 401 хил. лв. или 78.57%).

6. Нематериални активи

Нематериалните активи на Дружеството включват програмни продукти, подобрения върху наети активи и разходи за придобиване на нематериални активи. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Отчетна стойност		Натрупана амортизация			Балансова стойност
	01.01.17	31.12.17	01.01.17	Увеличение	31.12.17	31.12.17
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Програмни продукти	181	181	180	1	181	-
Подобрения върху наети активи	262	262	40	10	50	212
ОБЩО:	443	443	220	11	231	212

	Отчетна стойност		Натрупана амортизация			Балансова стойност
	01.01.16	31.12.16	01.01.16	Увеличение	31.12.16	31.12.16
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Програмни продукти	181	181	179	1	180	1
Подобрения върху наети активи	262	262	30	10	40	222
ОБЩО:	443	443	209	11	220	223

Подобренията върху наети активи са основно във връзка с извършени подобрения по наети имоти.

Към 31 декември и на двата сравними периода Дружеството не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на нематериални активи.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Към 31 декември 2017 г. заложените като обезпечение нематериални активи от Дружеството са с балансова стойност 212 хил. лв. съгласно вписан особен залог на търговско предприятие СПАРКИ АД във връзка с банкови заеми.

Към 31 декември 2016 г. Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

7. Имоти, машини и съоръжения

Имоти, машини и съоръжения на Дружеството включват земя, сгради, машини и съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар и разходи за придобиване на дълготрайни активи. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Отчетна стойност						Натрупана амортизация				Балансова стойност
	01.01.17	Новопридобити	Трансфер от материални запаси	Вътрешен трансфер	Отписани	31.12.17	01.01.17	Увеличение	Намаление	31.12.17	31.12.17
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	577	-	-	-	-	577	-	-	-	-	577
Сгради	337	-	-	-	(147)	190	208	10	(70)	148	42
Машини и съоръжения	19 264	88	-	12	(2)	19 362	16 183	496	-	16 679	2 683
Транспортни средства	1 838	-	28	-	(55)	1 811	1 646	103	(55)	1 694	117
Стопански инвентар	158	-	-	-	-	158	140	11	-	151	7
Разходи за придобиване на ИМС	712	28	-	(12)	-	728	-	-	-	-	728
ОБЩО:	22 886	116	28	-	(204)	22 826	18 177	620	125	18 672	4 154

	Отчетна стойност					Натрупана амортизация				Балансова стойност
	01.01.16	Новопридобити	Вътрешен трансфер	Отписани	31.12.16	01.01.16	Увеличение	Намаление	31.12.16	31.12.16
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Земя	549	28	-	-	577	-	-	-	-	577
Сгради	337	-	-	-	337	195	13	-	208	129
Машини и съоръжения	19 056	214	22	(28)	19 264	15 620	591	(28)	16 183	3 081
Транспортни средства	1 850	7	-	(19)	1 838	1 513	150	(17)	1 646	192
Стопански инвентар	187	-	-	(29)	158	154	15	(29)	140	18
Разходи за придобиване на ИМС	895	37	(22)	(198)	712	-	-	-	-	712
ОБЩО:	22 874	286	-	(274)	22 886	17 482	769	(74)	18 177	4 709

Към 31 декември и на двата сравними периода не е извършвана преоценка на активи на Дружеството от група „Имоти, машини и съоръжения“.

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, преносните стойности на земята на Дружеството, оценявани по преоценена стойност щяха да възлизат на 73 хил. лв. (2016 г.: 73 хил. лв.). Преоценените стойности включват преоценен резерв преди данъци в размер на 504 хил. лв. (2016 г.: 504 хил. лв.), който не подлежи на разпределение на собствениците на Дружеството.

За информацията относно определянето на справедливата стойност на активи от група земя вижте пояснение 42.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Към 31 декември и на двата сравними периода Дружеството не е имало договорни задължения във връзка със закупуване на активи от групата на „Имоти, машини и съоръжения“.

Балансовата стойност на активите на Дружеството от група „Имоти, машини и съоръжения“, заложи като обезпечение по заеми (вж. пояснение 21), е представена, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Земя	577	549
Сгради	42	36
Машини и съоръжения	2 683	2 296
Транспортни средства	117	-
Стопански инвентар	7	-
Разходи за придобиване на ИМС	728	-
	4 154	2 881

8. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2017	участие	2016	участие
			хил. лв.	%	хил. лв.	%
ЕКО СПАРК ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	13 138	100	13 138	100
СИГМА ПЛЮС ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	463	100	463	100
СПАРКИ ЦПО ЕООД	България	Обучение на кадри	-	100	-	100
И.З. РУСЕ ЕООД	България	Сделки с недвижими имоти	85	100	85	100
			13 686		13 686	

Дружествата са отразени във финансовия отчет на Дружеството по себестойност.

През двата сравними периода Дружеството не е получило дивиденди.

Към 31 декември и на двата сравними периода като едноличен собственик на И.З.РУСЕ ЕООД, в Търговски регистър, е вписано ГКП 2007 ЕООД, поради факта че през 2016 г., въз основа на финансиране предоставено на СПАРКИ АД от ГКП 2007 ЕООД, Дружеството прехвърля на ГКП 2007 ЕООД юридически собствеността върху И.З.РУСЕ ЕООД като запазва контрола си върху него. ГКП 2007 ЕООД е еднолична собственост на Георги Кънчев Попов като форма на

обезпечение по предоставеното на СПАРКИ АД финансиране. След изплащането на сумата по същото собствеността върху И. З. РУСЕ ЕООД ще бъде прехвърлена обратно на Дружеството.

Инвестицията в СПАРКИ ЦПО ЕООД е напълно обезценена.

На основание чл.154, ал. 1, т. 2 от Търговския закон, с решения от 11 декември 2017 г. на Управителния и Надзорния съвет на СПАРКИ АД, дейността на СПАРКИ ЦПО ЕООД е прекратена. Със същите решения е открито производство по ликвидация на СПАРКИ ЦПО ЕООД по смисъла на чл. 156, ал. 1 от Търговския закон. В резултат на горепосоченото обстоятелство не се очаква СПАРКИ ЦПО ЕООД /в ликвидация/ да продължи дейността си за период над 12 месеца от изготвянето на настоящия отчет, поради което и инвестицията в същото е класифицирана съгласно МСФО 5 (вж. пояснение 18).

На 23 март 2017 г. по партидата на ЕКО СПАРК ЕООД и на 11 април 2017 г. по партидата на СИГМА ПЛЮС ЕООД в Агенция по вписванията е вписан особен залог на търговско предприятие на същите дружества, като обезпечение по договори за кредит сключени между СПАРКИ АД и Българска банка за развитие АД.

Дружеството няма други условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в дъщерни дружества.

9. Лизинг

9.1. Финансов лизинг

Дружеството е придобило транспортно средство по договор за финансов лизинг с УниКредит Лизинг АД. Към 31 декември 2017 г. задълженията по договора са погасени, а активът, който е и напълно амортизиран, е отписан.

Към 31 декември 2016 г. задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответния актив, придобит при условията на финансов лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на 2016 г. са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания	
	До 1 година	
	хил. лв.	
31 декември 2016 г.		
Лизингови плащания		2
Нетна настояща стойност		2

Лизинговият договор включва фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване след последната вноска от срока на лизинга. Лизинговият договор е неотменяем, но не съдържа други ограничения. Не са признавани приходи от условни наеми и не се очакват приходи от сублизинг, тъй като активът, за който е сключени лизингов договор, се използва само от Дружеството.

9.2. Оперативен лизинг

Бъдещите минимални плащания и постъпления по сключени договори за оперативен лизинг от Дружеството са представени, както следва:

Към 31 декември 2017 г.	До 1 година	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Плащания по оперативен лизинг	(192)	(192)
Постъпления от оперативен лизинг	28	28

Към 31 декември 2016 г.

	До 1 година	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Плащания по оперативен лизинг	(189)	(189)
Постъпления от оперативен лизинг	25	25

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 193 хил. лв. (2016 г.: 193 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Дружеството.

Най-същественния договор, по който Дружеството е лизингополучател е за недвижим имот с ЕКО СПАРК ЕООД с месечен наем в размер на 15 000 лв.

Лизинговите постъпления, признати като приход за периода, възлизат на 33 хил. лв. (2016 г.: 34 хил. лв.).

За двата сравними периода не са отразени преки оперативни разходи.

Договорите за оперативен лизинг не съдържат клаузи за условен наем или опция за последващо закупуване, клаузи, свързани с покачване на цената, както и ограничения, свързани с дивиденди, последващ лизинг или допълнителни задължения.

10. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя, която се намира в гр. Русе и се държи с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари.

За информация относно определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти вижте пояснение 42.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	хил. лв.
Балансова стойност към 1 януари 2016 г.	183
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(1)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	182
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	182

Към 31 декември 2017 г. инвестиционните имоти на стойност 182 хил. лв. са заложен на силата на вписан особен залог на търговско предприятие на СПАРКИ АД като обезпечение по договори за кредит сключени между Дружеството и Българска банка за развитие АД.

И през двата сравними периода Дружеството не е страна по договори за оперативен лизинг на инвестиционни имоти, не са отчетени приходи от наеми и не се очакват бъдещи лизингови постъпления. За двата сравними периода не са отразени преки оперативни разходи.

11. Отсрочени данъчни активи

Отсрочените данъци възникват основно в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни активи/ (пасиви)	1 януари 2017	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(51)	-	(51)
Инвестиционни имоти	(10)	-	(10)
Текущи активи			
Търговски и други вземания	-	2	2
Материални запаси	97	5	102
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	13	(2)	11
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	28	5	33
	77	10	87
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	138		148
Отсрочени данъчни пасиви	(61)		(61)
Нетно отсрочени данъчни активи	77		87

Отсрочените данъци за сравнителния период 2016 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни активи/ (пасиви)	1 януари 2016	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2016
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	(51)	-	(51)
Инвестиционни имоти	(10)	-	(10)
Текущи активи			
Материални запаси	92	5	97
Нетекущи пасиви			
Пенсионни задължения към персонала	10	3	13
Текущи пасиви			
Пенсионни и други задължения към персонала	12	16	28
	53	24	77
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	114		138
Отсрочени данъчни пасиви	(61)		(61)
Нетно отсрочени данъчни активи	53		77

Всички отсрочени данъчни активи са включени в отчета за финансовото състояние.

12. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Материали	4 985	4 904
Незавършено производство	2 590	2 014
Продукция	103	151
Стоки	45	38
Материални запаси	7 723	7 107

През 2017 г. общо 17 138 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2016 г.: 19 976 хил. лв.). Тази сума включва и обезценка на материални запаси в размер на 51 хил. лв. (2016 г.: 52 хил. лв.), която в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход е представена на ред „Други разходи“.

Намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки, които са били признати в предходни периоди, не е настъпило през нито един от двата сравними периода.

Материални запаси в размер на 7 723 хил. лв. към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 4 934 хил. лв.) са предоставени като обезпечение по задължения по заеми на Дружеството.

13. Търговски вземания и аванси

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания от несвързани лица, брутно	370	481
Обезценка	(4)	(1)
Търговски вземания от свързани лица:		
SPARKY GmbH	10 296	8 574
СИГМА ПЛЮС ЕООД	6	5
И.З. РУСЕ ЕООД	3	3
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	3
Търговски вземания, нетно	10 671	9 065
Авансови плащания	107	9
Търговски вземания и аванси	10 778	9 074

Всички вземания и аванси са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания и аванси се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички търговски вземания и аванси на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били обезценени и съответната обезценка в размер на 4 хил. лв. (2016 г.: 21 хил. лв.) е била призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход отново на ред „Други разходи“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	1	1
Отписани суми (несъбираеми)	(1)	(21)
Загуба от обезценка	4	21
Салдо към 31 декември	4	1

Анализ на необезценените просрочени вземания е представен в пояснение 41.2.

14. Предоставени заеми

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания по заеми и лихви:		
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	108	103
СИГМА ПЛЮС ЕООД	86	77
И.З. РУСЕ ЕООД	52	45
ЦПО СПАРКИ ЕООД	17	16
СПАРКИ ЕЛТОС АД	-	121
Обезценка на вземания по заеми и лихви	(17)	-
	246	362

Дружеството е страна по договори за необезпечени краткосрочни търговски заеми с дружества от групата. Лихвеният процент по заемите е 5 %.

Всички вземания по предоставени заеми са краткосрочни. Нетната им балансова стойност се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Всички вземания по предоставени заеми на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка като през 2017 г. вземания в размер на 17 хил. лв. са били обезценени и съответната обезценка е била призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Обезценените вземания по предоставени заеми са били дължими от СПАРКИ ЦПО ЕООД /в ликвидация/ (вж. пояснение 18).

Изменението в обезценката на вземанията по предоставени заеми може да бъде представено по следния начин:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	-	-
Загуба от обезценка	17	-
Салдо към 31 декември	17	-

15. Данъчни вземания

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Данък добавена стойност за възстановяване	105	315
	105	315

16. Други вземания

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Предплатени разходи	14	48
Вземания по съдебни спорове	1	80
Други краткосрочни вземания	5	4
	20	132

Анализ на необезценените просрочени вземания е представен в пояснение 41.2.

17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	12	12
- евро	7	15
Пари и парични еквиваленти	19	27

Към 31 декември на двата сравними периода Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

18. Активи, класифицирани като преустановени дейности

На основание чл.154, ал. 1, т. 2 от Търговския закон, с решения от 11 декември 2017 г. на Управителния и Надзорния съвет на СПАРКИ АД дейността на СПАРКИ ЦПО ЕООД е прекратена. Със същите решения е открито производство по ликвидация на дъщерното дружество по смисъла на чл. 156, ал. 1 от Търговския закон. В резултат на горепосоченото обстоятелство не се очаква СПАРКИ ЦПО ЕООД /в ликвидация/ да продължи дейността си за период над 12 месеца от изготвянето на настоящия отчет, поради което и инвестицията в същото е класифицирана съгласно МСФО 5.

Инвестицията в СПАРКИ ЦПО ЕООД е напълно обезценена през предходни периоди, поради което балансовата ѝ стойност е нулева.

През периода не са отчетени приходи и разходи, печалби и загуби и парични потоци, които да следва да бъдат класифицирани като такива от преустановената дейност.

19. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 12 000 000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2017	2016
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12 000 000	12 000 000
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	12 000 000	12 000 000

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2017		31 декември 2016	
	Брой акции	%	Брой акции	%
СПАРКИ ГРУП АД	9 226 991	76.89	9 226 991	76.89
УПФ-БЪДЕЩЕ	838 500	6.99	838 500	6.99
Други юридически лица с по-малко от 5%	795 435	6.63	786 615	6.56
Други физически лица с по-малко от 5%	1 139 074	9.49	1 147 894	9.56
	12 000 000	100.00	12 000 000	100.00

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за заплати	(5 907)	(5 472)
Разходи за социални осигуровки	(1 071)	(979)
Приходи/ (разходи) за компенсируеми отпуски, нетно	8	(163)
Разходи за обезщетения при пенсиониране, нетно	(3)	(15)
Разходи за персонала	(6 973)	(6 629)

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи:		
Задължения по планове с дефинирани доходи	112	128
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	112	128
Текущи:		
Задължения за заплати	418	360
Задължения за социални осигуровки	305	565
Задължения за неизползвани отпуски	216	223
Задължения по планове с дефинирани доходи	36	13
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	975	1 161

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2018 г.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест brutни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”. За определяне на тези задължения към персонала Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера

доклад е определена провизия към 31 декември 2017 г. в размер на 148 хил. лв. (2016 г.: 141 хил. лв.), представляваща сегашната стойност на задължението.

При определяне на сегашната стойност към 31 декември 2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България на Национален Статистически Институт за периода 2014 г. - 2016 г. (2016 г.: 2013 г. - 2015 г.);
- темп на текучество – на база предоставена информация от Дружеството за броя напуснали лица през последните две години е изчислена вероятността за напускане. Тази вероятност е заложена при прогнозите за бъдещото развитие на персонала по отношение на групата на доброволно напусналите и уволнените, като средноаритметична стойност 0.2073 (2016 г.: 0.2357);
- вероятност за инвалидизиране – на база статистическа информация от НЦЗИ;
- дисконтов фактор - като норма на дисконтиране е приложен очакваният процент на доходност при инструменти с по-дългосрочен падеж от съществуващите. Процентът на дисконтиране, който е използван при изчисляването на задължението на Дружеството към 31 декември 2017 г. е в размер на 2.91 % (към 31 декември 2016 г.: 2.91 %) за целия срок на задължението;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размер на 1% годишен ръст на средната брутна заплата спрямо предходния отчетен период. Размерът на очакваното увеличение на основната заплата е съобразено с дългосрочните очаквания и прогнозната инфлация;
- придобиване на права за пенсия за осигурителен стаж и възраст – съгласно Кодекса за социално осигуряване и залегалите планове за увеличение на пенсионната възраст;
- данни за осигурителния стаж – на база предоставена от Дружеството информация за стажа на служителите в години приравнени към трета категория труд.

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независим актюерски оценител. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взима предвид доходността на висококачествени държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството.

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв.	Над 1 година хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2017 г.				
Дължими обезщетения		108	705	813
Сkonto	2.91%	(72)	(593)	(665)
Дисконтирани парични потоци		36	112	148
Към 31 декември 2016 г.				
Дължими обезщетения		15	645	660
Сkonto	2.91%	(2)	(517)	(519)
Дисконтирани парични потоци		13	128	141

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	141	122
Разходи за текущ трудов стаж	82	94
Разходи за лихви	4	4
Изплатени доходи	(79)	(79)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	148	141

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за текущ стаж, нетно	(3)	(15)
Нетни разходи за лихви	(4)	(4)
Общо разходи признати в печалбата или загубата	(7)	(19)

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“ (вж. пояснение 33).

През двата сравними периода Дружеството не е признавало в другия всеобхватен доход приходи или разходи по планове с дефинирани доходи на Дружеството.

На базата на минал опит Дружеството очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2018 г. в размер на 36 хил. лв.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очаквания процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември на двата сравними периода:

	2017		2016	
	Увеличение с 0.5 %	Намаление с 0.5 %	Увеличение с 0.5%	Намаление с 0.5%
Дисконтов процент				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(6)	6	(6)	6
Процент на увеличение на заплатите				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	6	(6)	6	(6)
Текучество на персонала				
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(6)	6	(6)	6

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

21. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи:		
ГКП 2007 ЕООД	652	1 304
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	-	447
Лихви - УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	-	27
Общо нетекущи заеми	652	1 778
Текущи:		
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ по дог. № 166	9 373	9 373
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ по дог. № 1685/ № 650	4 380	4 380
БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ по дог. № 919	2 934	-
ГКП 2007 ЕООД	652	652
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	447	-
Л-КЛАС ООД	156	156
Лихви - БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ	128	128
Лихви - УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД по дог. № RC-060	36	4
Лихви - УНИКРЕДИТ ФАКТОРИНГ АД	14	-
Лихви -Л-КЛАС ООД	7	4
Заеми от свързани лица:		
Чавдар Плахаров	-	45
Лихви -Чавдар Плахаров	-	7
Общо текущи заеми	18 127	14 749

Полученият заем от УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г. представлява банков револвиращ кредит, чиято главница възлиза в размер на 229 хил. евро (447 хил. лв.) към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 447 хил. лв.). Крайният срок на погасяване е 3 януари 2018 г. Лихвеният процент е в размер на 3-месечен EURIBOR+4.0 % годишно, но не по-малко от 4.0 % и не повече от 4.7 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с материални запаси с балансова стойност 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.), особен залог на машини и съоръжения, залог върху сгради и имоти и запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД издадена от СПАРКИ АД.

Полученият заем от ГКП 2007 ЕООД е в размер на 667 хил. евро (1 304 хил. лв.) към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 1 956 хил. лв.) при договорена фиксирана лихва в размер на 411 хил. лв. за целия период на финансирането. Крайният срок на погасяване е 30 декември 2019 г. на вноски по погасителен план. Относно обезпечението вж. пояснение 8.

Към 31 декември 2017 г. задължението по кредити към Българска банка за развитие АД се състои от три получени заема – съгласно договори № 166, № 650 и № 919.

Полученият заем съгласно договор № 166 представлява банков револвиращ кредит в размер на 4 792 хил. евро (9 373 хил. лв.) към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 9 373 хил. лв.). Съгласно анекс от 07 декември 2017 г., заемът е платим еднократно на 01 май 2018 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно, но не по-малко от 4.80 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с ипотека върху недвижими имоти, особен

залог върху машини и съоръжения, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, СПАРКИ ГмбХ и ЕКО СПАРК ЕООД, особен залог върху материали на склад с неснижаем остатък 2 000 хил. лв., вземания с неснижаем остатък 1 500 хил. лв. и залог на парични вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, до размера на кредита, както и залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на Дружеството, произтичащи от всички настоящи и последващо сключвани договори (както и за анексите към тях) с дефинирани в анекс към договора за заем контрагенти.

Полученият заем съгласно договор № 650 представлява банков револвиращ кредит, който с е трансформиран в стандартен банков кредит с договор за новация № 1685/30 септември 2015 г. Салдото по заема към 31 декември 2017 г. е в размер на 2 239 хил. евро (4 380 хил. лв.), (2016 г. – 4 380 хил. лв.). Съгласно анекс от 07 декември 2017 г., заемът е платим еднократно на 01 май 2018 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно, но не по-малко от 4.80 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с трета по ред ипотeka върху недвижими имоти и вещни права върху недвижими имоти на ЕКО СПАРК ЕООД, особен залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лева, особен залог върху машини, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, СПАРКИ ГмбХ и ЕКО СПАРК ЕООД, залог на всички настоящи и бъдещи вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя до размера на кредита и вземания на СПАРКИ АД с неснижаем остатък 1 500 хил. лв. както и залог върху всички настоящи и бъдещи вземания на Дружеството, произтичащи от всички настоящи и последващо сключвани договори (както и за анексите към тях) с определени контрагенти на Дружеството.

Полученият заем съгласно договор № 919 представлява банков револвиращ кредит в размер на 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.) към 31 декември 2017 г. Съгласно подписания договор от 28 август 2017 г., заемът е платим еднократно на 01 май 2018 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 3-месечен EURIBOR+2.00% годишно, но не по-малко от 3.00 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с особен залог върху акциите на СПАРКИ АД, собственост на СПАРКИ ГРУП АД, особен залог върху краткотрайни материални активи, особен залог върху машини и съоръжения, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, ЕКО СПАРК ЕООД и СИГМА ПЛЮС ЕООД, и залог на парични вземания на СПАРКИ АД и СПАРКИ ГРУП АД по всички техни настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, за срока на действие на договора за кредита.

В допълнение, в началото на 2017 г. по партидите на дружествата в Агенция по вписванията е вписан особен залог на търговските предприятия на ЕКО СПАРК ЕООД, СИГМА ПЛЮС ЕООД и СПАРКИ АД като обезпечение по договори за кредит № 166 и 650 (договор за новация № 1685/30 септември 2015 г.).

На 29 декември 2017 г. Дружеството подписва договор № 926 с Българска банка за развитие за предоставяне на банков кредит в размер до 800 хил. евро (1 565 хил. лв.). Към 31 декември 2017 г. кредитът не е усвоен. Заемът е платим еднократно на 01 май 2018 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 3-месечен EURIBOR+2.00% годишно, но не по-малко от 3.00 %, и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с особен залог върху акциите на СПАРКИ ГРУП АД, собственост на Петър Бабулков и Станислав Петков, особен залог върху краткотрайни материални активи, договор за поръчителство със СПАРКИ ГРУП АД, ЕКО СПАРК ЕООД и СИГМА ПЛЮС ЕООД, и залог на парични вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, за срока на действие на договора за кредита.

През двата сравними периода Дружеството е страна по необезпечен търговски заем за оборотни средства с Л-Клас ООД в размер на 156 хил. лв. (2016 г.: 156 хил. лв.) при годишен лихвен процент 6-месечен EURIBOR+2.50%.

Към 31 декември 2016 г. Дружеството е страна и по необезпечен заем за оборотни средства с изпълнителния директор на Дружеството до 18 юли 2017 г. - Чавдар Плахаров при годишна лихва от 5 % и в размер на 45 хил. лв. Към 31 декември 2017 г. заемът е напълно погасен.

През 2017 г. Дружеството встъпва и в едногодишни договори за финансиране чрез факторинг със Ситибанк Юрп плс и Уникредит Факторинг АД с лихвени проценти базирани на EURIBOR, SOFIBOR плюс надбавка. Същите са обезпечени с вземанията обект на договорите.

22. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Дружеството, произтичащи от финансова дейност са класифицирани, както следва:

	Дългосрочни заеми	Краткосрочни заеми	Лихви и такси	Финансов лизинг	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
1 януари 2016	-	17 415	22	5	17 442
Парични потоци:					
Плащания	-	(3 014)	(856)	(3)	(3 873)
Постъпления	1 304	3 781	-	-	5 085
Непарични промени:					
Прекласифицирани	447	(447)	-	-	-
Безналични сделки	-	(3 129)	(39)	-	(3 168)
Начислени лихви и такси	-	-	1 043	-	1 043
31 декември 2016	1 751	14 606	170	2	16 529
Парични потоци:					
Плащания	-	(652)	(921)	(2)	(1 575)
Постъпления	-	2 934	-	-	2 934
Непарични промени:					
Прекласифицирани	(1 099)	1 099	-	-	-
Прихващане с инвестиционна дейност	-	(45)	(9)	-	(54)
Начислени лихви и такси	-	-	945	-	945
31 декември 2017	652	17 942	185	-	18 779

23. Търговски задължения и аванси

Търговските задължения и аванси, отразени в отчета за финансовото състояние, включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски задължения към несвързани лица	5 804	6 261
Търговски задължения към свързани лица:		
ЕКО СПАРК ЕООД	622	622
СПАРКИ ЕЛТОС АД	2	-
Търговски задължения	6 428	6 883
Получени аванси	456	470
Търговски задължения и аванси	6 884	7 353

Нетната балансова стойност на търговските задължения и аванси се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

24. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за ДДФЛ	121	224
Лихви по просрочени публични задължения	-	22
Други данъчни задължения	9	8
	130	254

25. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Гаранции за управление на бивши членове на УС и НС	12	6
Други текущи задължения	7	10
Други задължения към свързани лица:		
Управленски персонал – гаранции за управление	42	51
Други текущи задължения	8	-
	69	67

26. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба на готова продукция	21 692	24 638
Приходи от продажба на материали	683	878
Приходи от предоставяне на услуги	293	333
Приходи от продажба на стоки	58	79
Други приходи от продажби	63	37
	22 789	25 965

27. Други приходи

Другите приходи на Дружеството включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Излишък на материални запаси	48	1
Отписани задължения	13	6
Приходи от застрахователи	4	-
Други приходи	1	1
	66	8

28. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба	330	1
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(80)	-
Печалба от продажба на нетекущи активи	250	1

29. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Основни материали	(9 010)	(10 410)
Материали за ремонт и поддръжка	(1 041)	(1 245)
Спомагателни материали	(991)	(1 223)
Енергия, вода и газ	(819)	(847)
Горивни и смазочни материали	(70)	(63)
Други материали	(137)	(150)
	(12 068)	(13 938)

30. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Промишлени услуги	(620)	(591)
Посреднически и консултантски услуги	(582)	(574)
Транспортни услуги	(535)	(875)
Разходи за наеми	(192)	(193)
Разходи за охрана	(86)	(86)
Разходи за комуникации	(38)	(40)
Други услуги	(559)	(543)
	(2 612)	(2 902)

Възнаграждението за независим финансов одит за 2017 г. (индивидуален и консолидиран отчет) е в размер на 39 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

31. Суми с корективен характер

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност на продадените стоки и материали	(56)	(408)
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин	128	178
Изменение на запасите от продукцията и незавършено производство	530	480
	602	250

32. Други разходи

Другите разходи на Дружеството включват:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Лихви и неустойки към търговски контрагенти	(211)	(57)
Разходи по изпълнителни дела	(124)	-
Обезценка на материални запаси	(51)	(52)
Разходи за командировки	(20)	(16)
Разходи за данъци по ЗМДТ	(13)	(14)
Отписани и обезценени вземания	(4)	(21)
Отписан аванс за нетекущи активи	-	(198)
Други разходи	(128)	(141)
	(551)	(499)

33. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(1)	(2)
Други заеми по амортизирана стойност	(879)	(825)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(880)	(827)
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(4)	(4)
Обезценка на вземания по заеми	(17)	-
Печалба/ (Загуба) от промяна във валутните курсове по вземания и задължения, нетно	(26)	(38)
Такси и комисионни	(104)	(261)
Финансови разходи	(1 031)	(1 130)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	10	16
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	10	16
Финансови приходи	10	16

34. Приходи от данъци върху дохода

Очакваните приходи от данъци, базирани на приложимата данъчна ставка в размер на 10 % (2016 г.: 10 %), и действително признатите данъчни приходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
(Загуба)/ Печалба преди данъчно облагане	(149)	361
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	-	(36)
Данъчен ефект от:		
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(127)	(122)
Корекции за приходи, непризнати за данъчни цели	112	158
Текущ разход за данъци върху дохода	-	-
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	10	24
Приходи от данъци върху дохода	10	24

Пояснение 11 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви.

35. (Загуба)/ Доход на акция

Основната (загуба)/ доход на акция е изчислена, като за числител е използвана нетната (загуба)/ печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основната (загуба)/ доход на акция, както и нетната (загуба)/ печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представена както следва:

	2017	2016
(Загуба)/ Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	(139 000)	385 000
Среднопретеглен брой акции	12 000 000	12 000 000
Основна (загуба)/ доход на акция (в лв. за акция)	(0.01)	0.03

36. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството, включват едноличния собственик, дружества от групата му, ключов управленски персонал.

Дружество - майка на Дружеството е СПАРКИ ГРУП АД, което притежава 76.89% от акциите на СПАРКИ АД.

Дъщерни предприятия на Дружеството са:

- СПАРКИ ЦПО ЕООД
- ЕКО СПАРК ЕООД
- СИГМА ПЛЮС ЕООД
- И.З. РУСЕ ЕООД

Дружества под общ контрол, с които Дружеството има сделки през сравнимите периоди са както следва:

- SPARKY GmbH
- СПАРКИ ЕЛТОС АД
- СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

36.1. Сделки със собствениците, дъщерни предприятия и предприятия под общ контрол

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на стоки и услуги:		
SPARKY GmbH	7 337	6 849
СПАРКИ ЕЛТОС АД	8	-
ЕКО СПАРК ЕООД	1	1
СИГМА ПЛЮС ЕООД	1	1
И.З. РУСЕ ЕООД	1	1
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	2
Покупки на стоки и услуги:		
SPARKY GmbH	661	481
ЕКО СПАРК ЕООД	180	180
СПАРКИ ГРУП АД	120	120
СПАРКИ ЕЛТОС АД	108	119
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	6
Приходи от лихви:		
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	5	3
СИГМА ПЛЮС ЕООД	3	3
И.З. РУСЕ ЕООД	2	2
СПАРКИ ЕЛТОС АД	-	7
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	1
Погасени суми по предоставени заеми и лихви:		
СПАРКИ ЕЛТОС АД	121	289
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	-	27
ЦПО СПАРКИ ЕООД	-	2

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени заеми:		
СИГМА ПЛЮС ЕООД	6	6
И.З. РУСЕ ЕООД	5	4
ЦПО СПАРКИ ЕООД	1	-
СПАРКИ ЕЛТОС АД	-	402
СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	-	127
Получени и погасени заеми:		
СПАРКИ ГРУП АД	-	140

36.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	391	286
Разходи за социални осигуровки	38	38
Общо краткосрочни възнаграждения	429	324
Общо възнаграждения	429	324
Разходи за лихви по заем от Изпълнителния директор	1	2
Възстановен заем	45	-
Продажба на активи на член на Управителния съвет	25	-
Разчети по служебни аванси	8	-

37. Нетен паричен поток от оперативна дейност

Следните корекции с непаричен характер и корекциите за промени в оборотния капитал са направени по отношение на финансовия резултат на Дружеството преди данъци и лихви с цел получаването на паричен поток от оперативна дейност:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Печалба преди лихви и данъци	725	1 176
Корекции:		
Амортизация на нефинансови активи	631	780
Загуби от валутни операции, нетно	26	38
Печалба от продажба на нефинансови активи	(250)	(1)
Такси и комисионни по финансиране	67	213
Безналични сделки	89	(2 947)
Промяна в материалните запаси	(616)	155
Промяна в търговските и други вземания	(1 382)	(1 900)
Промяна в търговските и други задължения	(786)	1 580
Промяна в провизиите за обезщетения при пенсиониране	7	19
Други изменения	36	171
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(1 453)	(716)

38. Безналични сделки

През 2017 г. Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е закрило вземания по предоставен заем в размер на 121 хил. лв. чрез прихващане с търговски задължения;
- Дружеството е придобило нетекущи активи в размер на 54 хил. лв. чрез прихващане на вземания;
- Дружеството е продало нетекущи активи в размер на 22 хил. лв. чрез прихващане на търговски задължения;

През 2016 г. Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е погасило задължения за заем в размер на 3 129 хил. лв. чрез прихващане с търговски вземания;
- Дружеството е закрило вземания по предоставен заем в размер на 291 хил. лв. чрез прихващане с търговски задължения;
- Дружеството е придобило нетекущи активи в размер на 70 хил. лв. чрез прихващане на търговски вземания;
- Дружеството е платило задължения за лихви в размер на 39 хил. лв. чрез прихващане на търговски вземания;
- Дружеството е продало нетекущи активи в размер на 1 хил. лв. чрез прихващане на търговски задължения;

39. Условни активи, условни пасиви и поети задължения

Дружеството е издало запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД като обезпечение на предоставения заем в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г., за размера на кредита и лихвите по него.

Дружеството е издало запис на заповед в размер на 6 474 хил. евро (12 662 хил. лв.) в полза на Банка ДСК ЕАД като обезпечение на предоставения заем в размер на 6 050 хил. евро (11 833 хил. лв.) съгласно договор № 166 от 4 ноември 2005 г. за размера на кредита плюс едногодишните лихви по него. Съгласно Договор за цесия през 2016 г. Банка ДСК ЕАД прехвърля всички свои вземания и права произтичащи от договори за кредит със СПАРКИ АД на Българска банка за развитие АД.

До пълното погасяване на задълженията си към Българска банка за развитие АД, Дружеството не може да разпределя и изплаща дивиденди, без предварително писмено съгласие от Българска банка за развитие АД, за което и да е дружество от групата.

До пълното погасяване на задълженията си към Българска банка за развитие АД, Дружеството не може да ползва нови банкови кредити и да извършва разпоредителни сделки с недвижими имоти и да обременява с тежести същите, без предварително писмено съгласие от страна на Българска банка за развитие АД.

На основание чл.154, ал. 1, т. 2 от Търговския закон, с решения от 11 декември 2017 г. на Управителния и Надзорния съвет на СПАРКИ АД е прекратена дейността на ЦПО СПАРКИ ЕООД /в ликвидация/ (ЕИК 117629422). Със същите решения е открито производство по ликвидация на Дружеството по смисъла на чл. 156, ал. 1 от Търговския закон. Предприетите фактически действия са в резултат на споразумение между Дружеството и Българска Банка за развитие АД.

През 2017 г. в Агенция по вписванията е вписан особен залог на търговските предприятия СПАРКИ АД, СИГМА ПЛЮС ЕООД и ЕКО СПАРК ЕООД, като обезпечение по договори за кредит сключени между дружества от групата и Българска банка за развитие АД.

Съгласно договор с ГКП 2007 ЕООД за покупко-продажба на дружествени дялове, Дружеството се задължава в срок до 30 декември 2019 г. да купи 105 000 дружествени дяла с единична

номинална стойност от 10 лв. представляващи 100% от капитала на ИЗ Русе ЕООД за сумата от 1 210 хил. евро.

Дружеството е поръчител, съдлъжник, ипотечен длъжник по договори за банков кредит сключени между СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД и Българска банка за развитие АД, СПАРКИ ЕЛТОС АД и УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД и СПАРКИ ЕЛТОС АД и Българска банка за развитие АД.

През годината са предявени различни правни искове към Дружеството. Ръководството на Дружеството счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

Не са възникнали други условни пасиви за Дружеството по отношение на дъщерни предприятия.

40. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2017	2016
		хил. лв.	хил. лв.
Кредити и вземания:			
Предоставени заеми	14	246	362
Търговски вземания	13	10 671	9 065
Пари и парични еквиваленти	17	19	27
		10 936	9 454
Общо финансови активи:		10 936	9 454
Финансови пасиви	Пояснение	2017	2016
		хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Нетекущи пасиви:			
Заеми	21	652	1 778
		652	1 778
Текущи пасиви:			
Заеми	21	18 127	14 749
Задължения по финансов лизинг	9.1	-	2
Търговски и други задължения	23, 25	6 497	6 950
		24 624	21 701
Общо финансови пасиви:		25 276	23 479

Вижте пояснение 4.15 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 41.

41. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 40. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

41.1. Анализ на пазарния риск

41.1.1. Валутен риск

Сделките на Дружеството се осъществяват в български лева и евро. След въвеждането на еврото българският лев бе фиксиран към еврото в съотношение 1EUR = 1.95583 лв., което елиминира наличието на валутен риск за Дружеството.

41.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при финансиране. Към 31 декември 2017 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променливи лихвени проценти. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Дружеството е страна по банкови кредити и договори за факторинг с лихвен процент, който е зависим от нивата на EURIBOR и SOFIBOR (от 2017 г.), което дава основания за анализ на евентуален лихвен риск. Поради факта, че за посочените заеми има минимален праг на лихвен процент и несъществените флукутации на EURIBOR в размер на +/- 0.01 % (2016 г.: +/- 0.03 %) и различните матуритети на SOFIBOR в размер на +/- 0.03 % - 0.05 %, които показват че измененията на същите в съответния диапазон не биха имали ефект върху годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал, което свежда до минимум лихвения риск за Дружеството.

41.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, депозирани средства, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Групи финансови активи:		
Пари и парични еквиваленти	19	27
Търговски вземания	10 671	9 065
Заеми	246	362
Балансова стойност	10 936	9 454

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови

активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка. Дружеството не е предоставяло финансовите си активи като обезпечение по сделки, с изключение на посочено в пояснение 21 и 39.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени финансови активи е следната:

	2017	2016
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
До 3 месеца	2 445	1 887
Между 3 и 6 месеца	1 656	1 791
Между 6 месеца и 1 година	3 303	3 211
Над 1 година	2 660	1 451
Общо	10 064	8 340

По отношение на търговските и други вземания Дружеството е изложено на по-значителен кредитен риск към няколко контрагента, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрия и различни географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на горепосочените финансови активи. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

41.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2017 г. падежите на договорните задължения на Дружеството (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години
	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.	ХИЛ. ЛВ.
31 декември 2017 г.			
Заеми	17 475	652	652
Търговски и други задължения	6 497	-	-

Общо	23 972	652	652
-------------	---------------	------------	------------

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2016 г.	Текущи		Нетекущи
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Заеми	344	14 405	1 778
Задължения по финансов лизинг	2	-	-
Търговски и други задължения	6 950	-	-
Общо	7 296	14 405	1 778

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск, Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до три месеца.

42. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември на двата сравними периода, оценявани периодично по справедлива стойност:

Ниво 3.	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Имоти		
- земи	577	577
Инвестиционни имоти		
- земи	182	182

Земи (Ниво 3)

Съгласно счетоводната политика на Дружеството преоценка на земите в група „Имоти, машини и съоръжения” се извършва на петгодишен период на базата на доклади на независими лицензирани оценители. Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Съгласно счетоводната политика на Дружеството земите се преоценяват на всеки пет години. Последната преоценка на земите в група „Имоти, машини и съоръжения” е била извършена на 31 декември 2014 г.

Земите на Дружеството, класифицирани като инвестиционни имоти са отчитани по модела на справедливата стойност. Справедливата стойност е определена от лицензиран оценител на базата на налични актуални цени на активни пазари, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение и настоящо използване. Инвестиционните имоти са преоценени на 31 декември 2017 г. Предишната преоценка е била извършена на 31 декември 2016 г.

При определяне на стойността на земята е приложен метод на пазарните сравнения. База за оценка при сравнителния метод са данните от реални сделки, на които се прави пряко сравнение /на разглеждания обект с подобни на него, които вече са продадени, като цената се определя чрез корекции, отчитащи различията в тези предишни сделки/. Важно условие е сделките да са сключени при обичайни условия.

При определяне стойността на имота са отчетени фактори като местонахождение, възможност за най-ефективно използване, комуникативност на имота, състояние и тенденции в пазара на недвижими имоти в региона др. Корекцията за тези фактори варира от 100 % до 125 %.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за земите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Началното салдо на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равно с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Имоти	Инвестиционни
	Земи	Земи
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари 2016 г.	549	183
Печалби признати в печалбата или загубата:		
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	-	(1)
Покупки	28	-
Салдо към 31 декември 2016 г.	577	182
Салдо към 31 декември 2017 г.	577	182

43. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотeka или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на собствения капитал към общото финансиране в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2017	2016
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	10 263	10 402
+Субординиран дълг	7 470	4 581
Коригиран капитал	17 733	14 983
+Общо задължения	26 949	25 492
- Пари и парични еквиваленти	(19)	(27)
Нетен дълг	26 930	25 465
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг:	1:1.52	1:1.70

Промяната на съотношението през 2017 г. се дължи главно на ръст на нетния дълг.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Дружеството може да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Дружеството не е променяло целите, политиките и процесите за управление на капитала, както и начина на определяне на капитала през представените отчетни периоди.

44. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

45. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2017 г. (включително сравнителната информация) е одобрен от Управителния съвет на 13 март 2018 г.